

# ملائه الدين

№25.

قمتی ۱۳ قیک

۲۵



О. Н. ШИННИК

بر ملا اید یا اینکه بر خان اید قانون اساسی اولماز ' اما بر ملا ننگ  
باننه بر خان ده قویساق ' ادلار قانون اساسی (« ملا نهر الدین »)



آبونه فيقي تفليسه و غير شهرلره يانوارك اولندن  
ديقابرگ اوتوز برنهك، يعني

۱۲ ايلغى . ( ۵۲ نسخه ) - ۵ منات  
۹ ايلغى . ( ۳۹ نسخه ) - ۴ منات  
۶ ايلغى . ( ۲۶ نسخه ) - ۳ منات  
۳ ايلغى . ( ۱۳ نسخه ) - ۱ منات ۶۰ قېك

اجنبى مملكتلره ۱۲ ايلغى ۶ منات، ۶ ايلغى ۴ منات  
نسخهسى - اداره مزده ۱۰ قېك، اوزگه شهرلرده - ۱۲ قېك

مجموعه نك ادريسى: تفليس و ازانسوفسكى كوچده نومره ۴۷

ملا نصرالدين ادارهسى

Тифлиς. Воронцовская улица № 47

РЕДАКЦИЯ ЖУРНАЛА

„Молла Насреддинъ“

« اداره يه گوندريلن مکتوب و مقاله لر اچق ترك ديلنده  
زيلمش اولماسلار، چاپ اولونه ياقلار.

۸ ايل ۱۹۰۷

هر هفته نشر اولنور

بازار ۱۰ جمادى الاخر ۱۳۲۵

## ادبيات

يايه! آتونان نه آغر ياتدى بو اوغلان اولوبه!!  
نه ده ترينميور اوستنده كي يورغان اولوبه!

\*\*\*\*\*

بو قدر قشريقا دوردى قوهوم قوشى تمام  
ده بريشمزده ويرويدر ديه سن جان اولوبه!

\*\*\*\*\*

ديمگ اولماز دريلرتك ياتوب البت دوراجاق  
اوليلر ياتماقيدر يوخ بوگا پايان اولوبه!

\*\*\*\*\*

چوق سووقدر چيقان آهسته جه تك تك نفسى  
بدنده دونوشوب لخته له نوب قان اولوبه!

\*\*\*\*\*

جومو خوب جاننه بتلر بره لر حسن ايده مير  
چالسه عقريده هنوز ايله مزامعان اولوبه!

\*\*\*\*\*

هانسى بر دوقتوره عرض ايتديم آنك علتنى  
ديدى چك بوندىن لك بوشلا بو چوقدن اولوبه

\*\*\*\*\*

نه (ماساژ) ايله نه (مصنوعى تنفس) له بونك  
و نه (داغ) ايله اولور دردينه درمان اولوبه!

\*\*\*\*\*

بونى حتى دوشونوب جمله مسلمان اوشاقى  
هر ولايتده ديورلر پاي آتونان اولوبه!

\*\*\*\*\*

نياسنده حاضر ايله ديلر و باشلا ديلار آج اير-  
مئيلره پايلامغه .

اما با كوده اوقتيابر آينده تشخص تام ايله  
اعانه قاميسياسى قورولدى حيقينا حيقينا يا الله  
ديبه ديبه استجاره ايله ايله ساعت خوشا يا  
خوشليا آنجاق آبريل آينده زنگه زور محالنه  
ييش آلتى مين يوط اون گوندر ديلر و يوطى  
ايكى منات اون قېك دن ساتدیلار آجلارا .  
بو سوزلرى يازاندان سوگرا يانديم و  
بيله يوخى گورديم : يوخيده گورديم كه منم  
بو سوزلريمى غيرتلى مسلمان قارداشلار اوخو-  
ياندان سوگرا ديوبلر نه ايليك نه اياه ميك،  
آخرده فكرلشوب بر بيله قرارداد ايندوبلر :  
اولا : بيلدير باكو قاميسياسنه جمع اولان  
قرخ مين مناتك قالانى چيخارتسونلار ميدانه .

ثانيا : باشلاسونلار هر يانده و هر بر  
مسلمان ولايتنده گنه اعانه جمع ايله مگه  
و ثالثا : ايندى دن وبى تاخير باشلاسونلار  
اوجوز قيمته آرپا ، بوغدا و دارى آماغه  
و آلاندان سوگرا بر نيجه امين آدام واسطه  
سيله گوندرسونلر زنگه زور و قاراباغ آجلار-  
ينه كه بر قدرينى يسونلر و بر قدرينى تخم  
ايله سونلر .

سوگرا يوخى دان آييلديم و اوز اوزيمه  
ديديم : دوغرى ايمش كه ديبه رمشدر : آج  
تويوخ بوخوسنده دارى گوره ر .

« جرجراما »

## آجلار

فارسلارده بر سوز وار ديبه لر كه « هر  
كس آز بيلر جاني راحت در ». بو سوز چوخ  
ياخشى سوز در .

حقيقت ، هر كس كه زنگه زور و قاراباغ  
محالندن خبردار دكل ، دخى نه دردى وار ؟

زنگه زور محالى نك بشمجي اوچاستوقى  
بالمره داغلوب . ايرمنى مسلمان دعواسى  
باشلانندان بو اوچاستوقك اهالى سى ايوبه ايو  
چورك ديله نير و آجندان قيريلير ، سسيان محا-  
لى و اوچومجى دوردومجى اوچاستوق ايكي  
ايل در اكين اكدير ، اولندن اوترى كه تخم  
يوخدر .

قاراباغ محالى نك دوردومجى اوچاستوقى  
نى تفاما چككه بيوب قورتاروب . كندلى لر  
ايندى آزدان چوخ دان اونك بونك آماغنه  
ديرماشوب توت بيلرلر ، اما سوگرا معلوم دكل  
نه بيه جكلر . تخم زاد صحبتى هيچ آراده ده  
يوخدر ، چوكه بو ساعت آجدرلار و الارينه  
دوشنى بيلرلر كه اولمه سونلر .

من گنه باشه دوشميرم كه بو سوزلرى من  
نيه يازيريم ، و بو سوزلر نه يه كرك در و كيمه  
لازم در و بونلارى يازماقندن نه اولسون .  
بر حاشيه چيخاق ،

بيلدير مردار ايرمنى لر آرماوير شهرنده ايون  
آينده آج قارداشلارندن اوترى يوز مين يوط  
اون آديلار و ستتيابر آينده اولى كنجه غوبر-



مزمون لاپ بوکه برپاره اوروس (داما) لری  
فوسولوب بونلره دیرلر که مسلمان اولوبه!

\*\*\*\*\*

امان آی ملا دایی بر کتاب آچدیر فاله باق  
تاپماسان چاره سنی سنده دی اوردان اولوبه!

## جفکیات

منیم عقم لاپ جاشوب . های باشی  
سالوب آشاغه اوز ایشنه مشغول دی: اکیچی  
اکی نی اکر، آیش ویشی آیش ویشینی  
ایلیور، خانلار قوش آوینه گیدرلر، ملالار  
صیغه ایدرلر، غازیچی لر غازیته لری یازیرلار،  
مختصر که هره باشی آشاغه سالوب دینمز  
سویلهمز ساکت و صامت اوز ایشلرینده در،  
اما من باشی بلالی، من بندر بندی، من  
اللهک نظرندن دوشمش، من بدبخت لاپ  
دهلی دیوانه اولمشام.

معاسز، جضک، دامنان دوشمه سوز  
قالمادی که مندن چیخامش اولسون.

ایندی ده بر بیله سوز فکریمه گلوب.

اما من اولوم های کوو سالمیون. قویون  
سوزیمی دیوم قوتاریم، سزده اوخویگر، و  
اوخویاندان سوگرا بر آزده فکرله شون،  
کنه فکرله شون، آخرده هر نه جوابگز  
اولسه دیون.

من بونی دیمک ایستورم که بز  
اوشاقلاریمزی گونده ربریک کیدوب طب علمنی  
اوخویوب و حکیمک شهادتنامه لرینی آلوب  
قایدیرلار بزیم ایچمزه و باشیلار حکیمک  
ایله مگه، نهجه که مثلا بزیم ایچمزه مشهوردر  
دیورلر که اوروس حکیمی . یلی، بزیم  
جوانلارده اوروس حکیملری کمی علم  
اوخویوب حکیم اولورلار.

من برجه بونی قانا بیامیرم که بز  
مسلمانلارا درس قورتارمش حکیملر لازمدر  
یا اینکه لازم دگل.

بو سوزلری اوخویان هیچ فکر ایله مہسون  
که من ظرافت ایلیورم . بو مسئله واجب  
مسئله لک بری در، و بقاقده منم چوخ سوزوم

وار و بو بارده من هر نه که یازیرام منم  
جدی سوزومدر.

یلی، بویورگر گوره ک اوروس حکیملری  
یعنی طب علمنی اوخویوب شهادتنامه آلمش  
حکیملر مسلمانلار ایچون لازمدر، یا اینکه  
لازم دگلر.

بونی بیلمک چوخ واجبدر، واجبدنده  
واجبدر، اوندان اوتری که اگر همین  
حکیملر مسلمانلار ایچون لازم اولماسالار،  
دخی بوندان سوگرا اوشاقلاریمزی نه ایچون  
قویاق گیدوب حکیمک درسی اوخویوب  
گلسونلر .

هیچ کس خیال ایله مہسون که بو مسئله  
خردا مسئلهدر، اوندان اوتری که اگر علمی  
حکیملر بزه لازم اولماسالار، دخی نه خرج  
چکمک و ناخوشک اوسته درس اوخومش  
حکیم گتورمک، اگر بیله اولسه، دخی  
نه دوقتور بازلق در؟

من چوخ توقع ایدرم که بویوراسگز  
گوره ک آیا بز مسلمانلاره روس حکیمی یا اینکه  
علم اوخومش حکیم لازمدر یا یوخ.  
منم جوابم:

من، یعنی ملا نصر الدین، دیورم که  
بزلره علمی حکیم یا لازمدر، یاده که  
لازم دگل .

باغیشلا یگر، گورورسگز که سوزمی بردن  
بره دیوب قورتارمادیم، دوغری سی که والله  
قورخورام. قورخورام های کوو سالاسگز،  
قورخورام گنه اوردوباد قرمزی سسقال  
کربلایی لاری گنه باشیلار که ملا نصر الدین  
قودوروب .

کیچن نومره مزده یازمشدیق که شیشه لی  
یحیا کشی اوروس حکیمی نک سوزینه باخمیوب  
و آناسی ایچون زهلی آلوب آپارمیوب، و  
آناسی همان گون آخشام وقتی وفات ایدوب.  
ایندی گور یحیا کشی بزه نه یازیر:  
یحیا کشی نک اداره مزه گلن مکتوبی:

جناب ملا نصر الدین، زورنالگرث ۲۴ مجی  
نومره سنده مکا گولورسگز که اوروس  
حکیمی نک سوزینه باخمادیم و آنام ایچون  
زهلی آلوب آپارمادیم. جناب ملا عمو، سز

ناحق بزه مکا گولورسگز، و منم یوبارده  
بر تیکه کنامم بوخدر، او سینه که بز  
مسلمانیق، و معلومدر که هر ملنک بر کتابی  
اولار، بزده که مسلمانیق، بزیمده کتابمز  
«اختیارات» کتابی در، و بو کتابه ده که بر کسک  
سوزی اولا ییلمز، و آشکاردی که بو کتابک  
بارستهده هیچ کسک هتیری یوخدر بر سوز  
دانش سون، چونکه بو کتاب ایله بر کتابدر  
که من چارسو ایله کیچن وقت همیشه  
گورمشم که بزیم مؤمن حاجی لاریمز و  
ملا لاریمز «اختیارات» کتابی اللرینه آانده  
اول کرک اوپه لر سوگرا آچوب اوخویالار،  
و همان کتابک ۸۹ مجی صحیفه سنده یوخاری دن  
اون دوردومجی سطرده یازیلوب: «هر کس  
آیک اوتنده قن آدیرسه، دردی آرتار و  
ضعیف دوشهر.» ایندی، آی ملا دایی، من  
باشمه نه چاره ایله ایدیم که اوروس حکیمی  
بزه گلن گونی جمادی الاول آیک اونی ایدی.  
دخی منم چاره نه ایدی، دخی من او گونی  
نه طور زهلی گتوره بیله ردیم ایوه . آنامده  
که وفات ایله دی، البت که اجلی تمام ایش،  
دخی منم اوستومه نه حق ایله گولورسن .  
والسلام. شیشه اهلی یحیا کشی».

یحیی کشی نک همین کاغذی بزه چانان  
کمی بز «اختیارات» کتابی آچوب باخدیق  
و گوردیک که یحیا کشی یازدیقلاری تماماً  
صحیحدر . سوگرا بز همین کتابی باشندان  
آخره نک اوخودوق و گوردیک که بو کتاب  
باشدان آخره نک حکیمک دن دانشیر و هیچ  
بر درد و آزار یوخدر که بو کتابه اوگا  
بر چاره اولماسون . مثلا، کتابک ۹۰ مجی  
صحیفه سنده کتاب یازان باش قیرخدیرمقدن  
صحت آچوب یازیر که هر کس آیک اولنده  
باشی قرخدیسه عمری آز اولار، آیک  
ایکی سنده قرخدیسه، ایسته دیگی عمله گلر،  
اوچونده قرخدیسه، ضرر توخونار، و  
آخره نک بو جور یازیلوب.

هله بونلار قالسون، کیچک قان آلدیرماق  
مسئله سنه. دوغردان بو مسئله واجب مسئله لک  
بری در. هانسی اوروس حکیمی ایندی به کمی  
ایشیدوب که آیک اولنده ناخوش قان آدیرسه  
دردی آرتار و ضعف دوشهر. بیله اولان



با بلا قده

مورائده دخی نه لازم در بر ایله حکیمک یاننه  
گتورمک؟ من نه ایلیورم ایله بر حکیمی ناخوش اوسته  
بو طور آسان ایشلردن خبری یوخدر .  
دخی اونگ علمی مکا نه لازم در . دخی اونگ  
نه علمی وار . دخی نه دو قنور بازلقدر .

حقیقت ، بو مسئله ایله بر خردا مسئله دکل .  
بزیم مسلمان جماعتی بو باره ده کرک جوخ  
دقت ایله سون . دوغردان ده ، هر کس ایستیور ،  
« اختیارات » کتابی آچوب باخسون و  
گورسون که بر ناخوشلق واردی می که اوگا  
بو کتابده بر چاره یازیلماش اولسون .

اما من برجه شیئی باشه دوشمورم :  
گنه بونگله ییله بزیم بر پاره مسلمانلار  
دارا دوشنده گیدوب ناخوشلارینه اوروس  
حکیمی کتوریرلر . من اوزوم نخجوانده اوز  
گوزوم ایله گورموشم که مؤمن حاجی لاریمز  
« اختیارات » کتابی اللرینه آلان وقت ایله  
ییل که بر مقدس کتاب اللرینه آولبار ، و  
اوپمهش آچوب اوخومیوبلار . اما بونیله  
برابر گنه همان مؤمن حاجی لاریمز داره  
دوشنده کیدوب ناخوشلارینه اوروس حکیمی  
گتوروبلر .

من بو ایشلری باشه دوشه بیلمرم .  
آنجاق من بونی دیورم که یا اوروس  
حکیمی ، یا « اختیارات » کتابی . هر کس ایستیور ،  
بوگا اعتقاد ایله سون ، هر کس ایستیور اوگا  
اعتقاد ایله سون .

اما بونی ده هیچ کس یادندان چیخارتماسون  
که طیب نه قدر حاذق اولور اولسون ، ایستهر  
که عمرینک اولندن آخرینه تک یورویا  
دارالفنونلرنده علم اوخومش اولسون ، اما  
بر صورتده که « اختیارات » کتابندن اونگ  
خبری یوخدر ، - من اوگا نه حکیم  
دیهره ، نه ناخوشومک اوستنه گتورهرم .  
هیچ کس دیمه سون که من ظرافت  
ایلیورم : بو منم دوغری سوزوم در .

«ملا نصرالدین»

یه تک بزه برنجه دفعه گلای ایدوبلر که اولارگ  
مجموعه سی گیدوب صاحب لرینه چاتمیر .  
بز بونی چوخدان بیلریک ، بونگ سببی  
بودر که کنجه پوچت خانه سنده بر مسلمان  
کاغذ پایلیانی وار . بز همان کاغذ پایلیانه  
اختیار ویرمشیک که مشتری لرمزدن قباچه بر  
شئی آمیونجه اولارگ ژورنالنی آپاروب  
ویرمه سون .

ایندی بز جمیع کنجه لی مشتری لرمزه خبر  
ویریریک که هر کس ایستیور که اونگ ژورنالنی  
نی مسلمان کاغذ پایلیانی اوز وقتنده آپاروب  
ویرسون ، کرک همان کاغذ پایلیانه بر شئی  
ویرسون ، یوخسه بیله اولماسه اونگ ژورنالنی  
اوز وقتنده چاتمیاچاق ، و چاتمسه ده هیچ  
کس بزدن اینجیمه سون .  
اداره تک وکیلی « دهلی »

## قیز اوشاغی

قدیم عربلرگ ایچنده بر بیله عادت وار ایدی  
که قیز اوشاغی آنادان اولان کمی توتوب اوننی  
بوغارمشلار .  
اما شکر اولسون اللهه ، بز بوباره ده عربلر  
دن برآز یاخشی یق . بز قیز اوشاغی نی  
بوغموروق .

اما اوز آرامزدی قیز اوشاغی بر شئی دکل .  
من بونی چوخ یرده گورمشم که قیز  
اوشاغی اولان ایوده خیر برکت اولمور .  
و چوخ ایوده قیز اوشاغی دوشمور ، منم  
بر خالام وار ایدی : گلینی اوغلان دوغانده  
قرخی چیخانا کمی هر کون گلینه قویماق  
پیشیره ردی ، اما قیز دوغانده یوان چورکدن  
سویای بر شئی ویرمزدی یسون . بو هامی یه  
معلوم در که برینگ اوغلی اولانده خبر  
گنوروب موشتلوق آیلرلار ، اما قیزی اولانده  
ایوده هامی یاس ساخلیور . مننه اوشاخلقده  
نقل ایده ردیلر که منم آنام آنادان اولانده بابام  
ایشیدوب وایستیوب گلسون آنامی بوغسون .  
اما بوغسایدی دیبه سنن پیس اولمازدی :  
نه من ایندی دنیاده اولاردم ، نه بو سوزلری  
یازاردیم نه ده اوخوجیلاریمزه باش آغریسی  
ویرمردیم . غرض ، ایوده قیز اوشاغی بر  
شئی دکل .

اما سوز بوراده در که دخی اولاندان سوگرا  
چاره نه : دخی بوغماق که اولماز .  
سوگرا قیز اوشاغی اوزباشنه باشلیور

بویومکی . ایکی یاشه چاتیر . اوچ یاشه  
چاتیر ، بش یاشه چاتیر و آخرده ده گلوب  
چاتیر سکر یاشه .  
چونکه هر بر یارانمش ، هر بر جانلی شی ،  
هر بر حیوان کرک یاواش یاواش بویویه .  
قیز اوشاغی ده اوز اوزینه یکه لر . هرچندکه  
هیچ کس کورمور که او یکه لیر ، و هیچ  
کسه لازم دگل اونگ یکلیمکی ، اما قیز یاواش  
یواش یکه لیر .

ایله که قیز اوشاغی سکر یاشنه چاتیر ،  
برگون گورور که ایولرینه اوچ نفر آروات  
خلایقی گلدی . آرواتلار بر قدر قیزگ آناسیله  
دانشوب گیدیرلر . قیز آناسندان سوشور :  
بو آرواتلار نه یه کلمشدیلر ؟ آناسی جواب  
ویریر که « اوسنه بورج دکل » .

آخشام اولور - قیزگ آناسی گلیر ایوه .  
قیزگ آناسی اریله خلوتجه برنیچه سوز  
دانشاندان سوگرا قیزی چاغریلار و دیورلر  
آقیز ، سن ایندی یکه لوب عاغللی باشلی قیز  
اولوبسان ، گیت آیاقلارگی بو تمیز اولسون  
و چادره سز کوچیه چیخما و هر کس  
یوندان سوگرا سنی دانشدیرسا دانشما ، چونکه  
ایندی دخی عایدی ، ماشالله سن عاغللی  
باشلی یکه قیز اولوبسان .

صباحکی گونی همان اوچ نفر آروات گنه  
گلیرلر . و برآز کیچوب قویوب گیدیرلر .  
گنه قیز آناسندان سورو شور که بو آرواتلار  
گنه نهدن اوتری کلمشدیلر ، گنه آناسی جواب  
ویریر که « سگا بورج دکل » .

بر نیچه گوندن سوگرا قیز باخوب گورور  
که دیبه سن ایشلر ایندی اوزگه ایشه اوخشیور  
گل ، گیدن ، گیرن ، چیخان ، قوناق ، چای ،  
شیرینی ، قند ، ملا ، قیشقریخ ، فلان و فلان .  
قیز گنه آناسندان سورو شور که « بونه  
قیشقریخ دی » . آناسی گنه جواب ویریر که  
« سگا بورج دکل » .

آخرده قوم قارداشلاردان بر ایکی آروات  
خلایقی یغیشر ، قیزی زوربان توتوب  
اوزادیرلار یره ، قاشلارینگ توکلریندن بر  
نیچه سینی قویاردیرلار ، قاشلارینه و گوزلرینه  
بر آز قاره مرکب سورتورلر ، یانقلارینه بر  
آز گلنار قیرمزی سی یاخیرلار ، آنتی تا و اوزی  
نه بر آز کچ سورتورلر ، باشینگ توکلریندن  
بر آز کسوب تیل قایریرلار ، سوگرا قیزی  
دورقوزیرلار آیاغه ، چخاردیرلار کوچیه ،  
قباغنه بر آینه توتورلار و باشلیورلار میزله مکی .

## کاغذ پایلیان

کنجه لی اوخوجیلاریمزگ برنیچه سی ایندی

قیز آغلیر، گوزلرینگ یاشنی توکور، هارای  
آرواتلار گنه قیزا دیورلر: «چوخ دانیشما،  
آتان گلوب قولاخلارکی کسر» .

یعنی سکر یاشندا قیزی اوز ایوبندن زورایله،  
چکه چکه، میزلیه میزلیه قورخودا قورخودا  
آپاروب قاتیرلار بر اوزکه کشی نگ ایوبنه و  
صوگرا قایدوب گلیرلر. قیز آغلیا آغلیا قالیر  
اوزکه کشی نگ ایوبنده و نه قدر یالواریر که  
«آنا، سن الله سن گیتمه بورادان، باری  
سنده قال منم یانده». اما هیچ کس قیزا  
قولاق ویرمیر، چونکه قیز اوشاقی ایوده بر  
شی دکل، باشند اولماغی هامی دن مصلحت در.  
صوگرا قیزگ قوم قارداشلاری قایدوب  
کلندن صوگرا بر زور باکشی گلیر قیزگ یاننه.  
مردار و کافر اوروسلارگ ایچنده بر  
بیله قاعده وار:

هر کس بر بالاجه قیزه یا اینکه یکه قیزه  
زور ایله سه، همان آدمی توتوب گوندریلر  
اون ایکی ایل سبیرده قاتور قاکیر.  
اما بز پاکیزه مسلمانلارگده ایچنده بیله  
قاعده وار:

بر کشی بالاجه قیزه زور ایله سه، بز  
همان کشی نی کوجهده گورنده دیوریک  
«الله مبارک ایله سون» .

بونلار هامی سی نجه اولور اولسون، اما  
قیز اوشاغی نگ ایودن تیز رد اولماغی چوخ  
مصلحت در، اولدن اوتری که ایوده قیز  
اوشاغی بر شی دکل.  
«موزالان»

## دبستان

نجه در داداش؟ ایندی گلنگ منم سوزیمه؟  
ایندی بو قوجا ملانگ قدرینی بیله رسن؟  
بر ایل بوندان قبات سن باشلیوردگ  
دبستان ژورنالی چخارتماغه و مندن مصلحت  
سوروشدگ. یادگده در من سگا نه دیدیم؟  
یوخسا یادگدان چیخوب؟ هیله یادگدان چیخوب  
قوی یادگا سالم:

من سگا دیدیم «دهلی اولما». سن دیدگ  
«یوخ دبستان چخارداجام». من سگا  
دیدیم «باشگا سو یوخ دگوب» سن دیدگ  
«یوخ چخارداجام». من سگا دیدیم  
مدیر و باش محرر: جلیل محمد قلی زاده

«گوروکور که چوخ پولنگ وار». سن  
دیدگ «یوخ چخارداجام» .  
صوگرا سن مگا دیدگ «پس نه قایرم؟»  
من سگا جواب ویردیم که «هیله ایستورسن  
مسلمان ایچنده بر قازانجلی ایش باشلیاسان،  
بر قدر پول گوتور اوزگی ویر زنکه زور و  
قارباغ آجلارینگ ایچنه، آدگی قوی حاجی  
علی اسکندر و آج کندلی لر. بش منات ویر  
اون بش مناتلق حجت آل و بر ایل چکه سون  
که قراجه داغک آمار صاحبی ملاسندن ده  
دولتلی اول» .

سن دیدگ «یوخ، دبستان چخارداجام  
که مکتب اوشاقلاری اوخوسونلار و قباغه  
گلسونلر»  
من سگا دیدیم «سن سرساملیوبسان» .  
صوگرا سن گنه مندن سوروشدگ که  
«پس نه غایریم» ؟

من سگا جواب ویردیم که جبکا بر قلم دان  
قوی، سسقالگی اوزات، بارماقلارگک  
اوجلارینه حنا قوی قیزارسونلار و کیت  
اکلش مسلمان ایچنده و باشلا اوگا بوگا  
دعا یاز»

سن دیدگ «یوخ، دبستان چخارداجام  
که مات اوخوسون و گوزینی آچسون» .  
من سگا دیدیم که «برآز آز بی، چونکه  
تورش دی، اورکثا ده گره» .

سن مگا جواب ویردگ که «یوخ، دبستان  
چخارداجام»، من سندن سوروشدیم «کیم  
سنگ دبستانگی آلاچاق؟  
سن دیدگ «باکولی لار»

من سگا جواب ویردیم که «بر قباغه  
اوزگی ویر تیومنی ریاد چارسوسنه، گور  
ممکن درمی بو طرفدن اوطرفه گیچمک، گور  
بر سنگ باکی لیلارگ چارسویه دولوشوب  
نه یه مشغول درلار» .

سن دیدگ «یوخ، دبستان چخارداجام»،  
آخرده سن گنه مندن سوروشدگ که  
«پس نه غایریم؟» من سگا جواب ویردیم  
که «باری بیگی قارالدوب دبستان یازینجه  
کیت هیچ اولماسه دور باکونگ آزار  
خانه لرینگ قاپوسنده و داوا آماغه گن  
مسلمان عورتلرینه ساتاش و اوللاره تماشا  
ایله اورگگ آچیلسون» .

من گوردیم که بوده سنگ خوشگا گلده دی  
و سن گنه مندن سوروشدگ که «پس نه  
غایریم» ؟

من سگا جواب ویردیم که «گیت یات»  
مختصر، عزیزم، منم نصیحتلرینگ هیچ  
بریسنی قبول ایله مده دگ و لاپ آخردا مگا دیدگ  
که «یوخ، دبستان یازاجام که ملتبه بر  
منفعت اولسون»

ایندی، دادوش، کیفک نیجه دی؟ گتور  
گوروم نیجه مشترک وار؟ دی گوروم نیجه  
مسلمان شاگردی سنگ دبستانگی اوخوبور؟  
گتور گوروم، هانی دبستانگک قدرینی بیله نر؟  
من سگا دیمه دیم می «بز مسلمانلاره دبستان  
زاد لازم دکل؟ و برده ایندی هله خالخدان  
نه ایستورسن؟ هله ایندی که یای دی؛ قوون  
قارپیز واختی دی، نه دبستان بازلقدی؟

بیله دی، قارداشیم، بیله دی، داداشیم، اینان  
منم سوزیمه که بیله دی. آند ایچمکه اشتراف  
قویماسه یدیلار هر نه یه دیسن آند ایچهر دیم  
که بیله دی.

ایندی ده که قوون قارپیز واختی دی، نه  
دبستان بازلقدی؟ . . . . .  
«قیزدیرمالی»

## پوچتا قو طر سی

نخوده صادقوف جنابلرینه: کیفکی پوزما.  
ایروانده «مشتاقه»: مکتوبگرگ خطی شیشه  
قلعه سنگ کوچهلرینه اوخشپور.

باکوده «دمده مکی یه»: هله ایندی وقتی دگل.  
آستاراده «مخبره»: چاپ اولونمیاجاق.  
لنکران ده م. ح. جنابلرینه: قباغه کی کمی.  
ایروانده «آوچی یه»: یازمالی مطلب دگل.  
قازاخده «بر کسه»: عیبی یوخدی، اما  
چاپ اولونماز .

گنجهده «فیتیه»: یازدیقک سوزلر برجه  
کنجه لی لردن سوایی هیچ کسه لازم دگل.  
گنجهده «لوطی یه»: شعرلرگ پیس دگل،  
اما او جور شعرلری بزده دیبه بیله ریک، مثلا:  
«گیتدیم گوردیم یاریم یاتوب،

آغزی بورنی پالچیقہ باتوب،»  
هله بو قدر بس دی.

شماخیده «مرداره»: یازدیقک مطلبده  
مرداردی: کک سویه چکه، صوگرا  
چاپ ایدهک.





Худ. электропечать в. Высокора. Тифлисе

იუროპალიდარკ შრედეკი პოლიტყლარი .